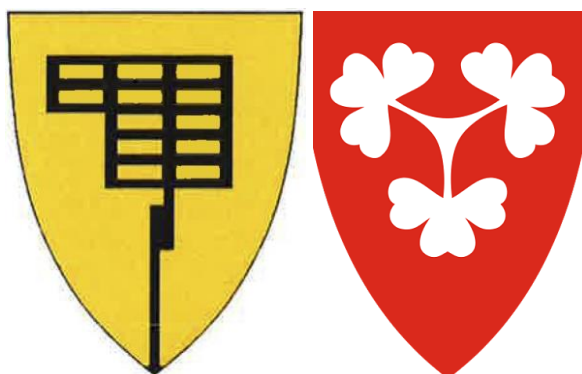

Tiltaksstrategi

**for skog, klima og NMSK tilskudd
Brønnøy og Sømna
perioden 2019 - 2022**

Skogdag på Pålskog i Velfjord

Innhold

Strategi

1. Målsettinger
 - 1.1 Skogkompetanse
2. Ressursoversikt
 - 2.1 Skogbruk i kommuneplan
 - 2.2 Skogbruksplaner
3. Veibygging
4. Taubane, lang transport
5. Tynning
6. Sluttavvirkning
7. Ungskogpleie
8. Planting/Suppleringsplanting

Prioriteringer

1. Suppleringsplanting
2. Replanting etter hogst
3. Ungskogpleie
4. Skogsveier og bratt terreng
5. Skogfond
6. Tømmerkai
7. Bioenergi, flisfyring og fjernvarme
8. Bedre lokal virkesforedling
9. Tynning

Hovedmål:

Ei robust næring

Delmål:

1. Beholde kompetanse på alle nivå.
2. Ta i bruk nye skogbruksplaner for å øke aktiviteten.
3. Finne finansiering til prioriterte tiltak
4. Få jobben gjort.

1.1 Beholde og styrke skogkompetansen på alle nivå

Dette har vært første prioritet i alle rullinger av landbruksplanen for Brønnøy og Sømna. Styrken i næringa lokalt er at det ennå fins en hard kjerne av innenbygdsboende flinke og engasjerte skogbrukere særlig i Brønnøy. Gjennomsnittsalderen er noe høy, men det skjer også et positivt generasjonsskifte der nye unge skogbrukere kommer til. I erkjennelsen av at næringen har mange og store nok utfordringer, er det bortkastet å satse på kortvarige nødhjelpsprosjekt dersom den lokale kompetansen skulle forsvinne. Alle ledd i næringskjeden er like viktig.

Strategi for fortsatt pleie av skogbruksmiljøet:

- Kommunens skogadministrasjon fortsetter samarbeidet med skogeierlag, Allskog og hver enkelt skogeier. Dette innebærer å ta initiativ til og/eller delta i skogfaglige arrangement som skogdager, fagsamlinger etc. Det er viktig å skape sosiale møtepunkter for næringen.
- Feltarbeid som pålagte kontroller og planlegging av skogkultur traktorveger etc. må prioriteres høyt, og foretas sammen med skogeier/skogsarbeider i den grad det er mulig. Mange små eiendommer og det faktum at skogeier står i annen jobb fører til at skogkontoret må ha en aktiv rolle i felt.
- Ta i bruk nye skogbruksplaner for å effektivisere samarbeidet med skogeiere

2 Ressursoversikt

2.1 Skogbruk i kommuneplan

Det er utarbeidet et digitalt temakart som viser (tilnærmet) økonomisk drivverdig skog i kommunen. Bonitet, treslag, terreng og skogsvegnett er viktige parametre. Dette har vært skogbrukets innspill i prosessen med arealdelen i den nye kommuneplanen som nå er ferdig. Dette er et godt utgangspunkt for siste fase i Hovedplan for skogsveger i Brønnøy der traktorveger og skogsbilveger allerede er digitalisert.

Utsnitt fra temakart skogbruk i kommuneplanens arealdel

Kjerneområde for Skogbruk i Brønnøy

Tilsvarende kart er laget for Sømna kommune som nå har startet arbeide med arealdelen

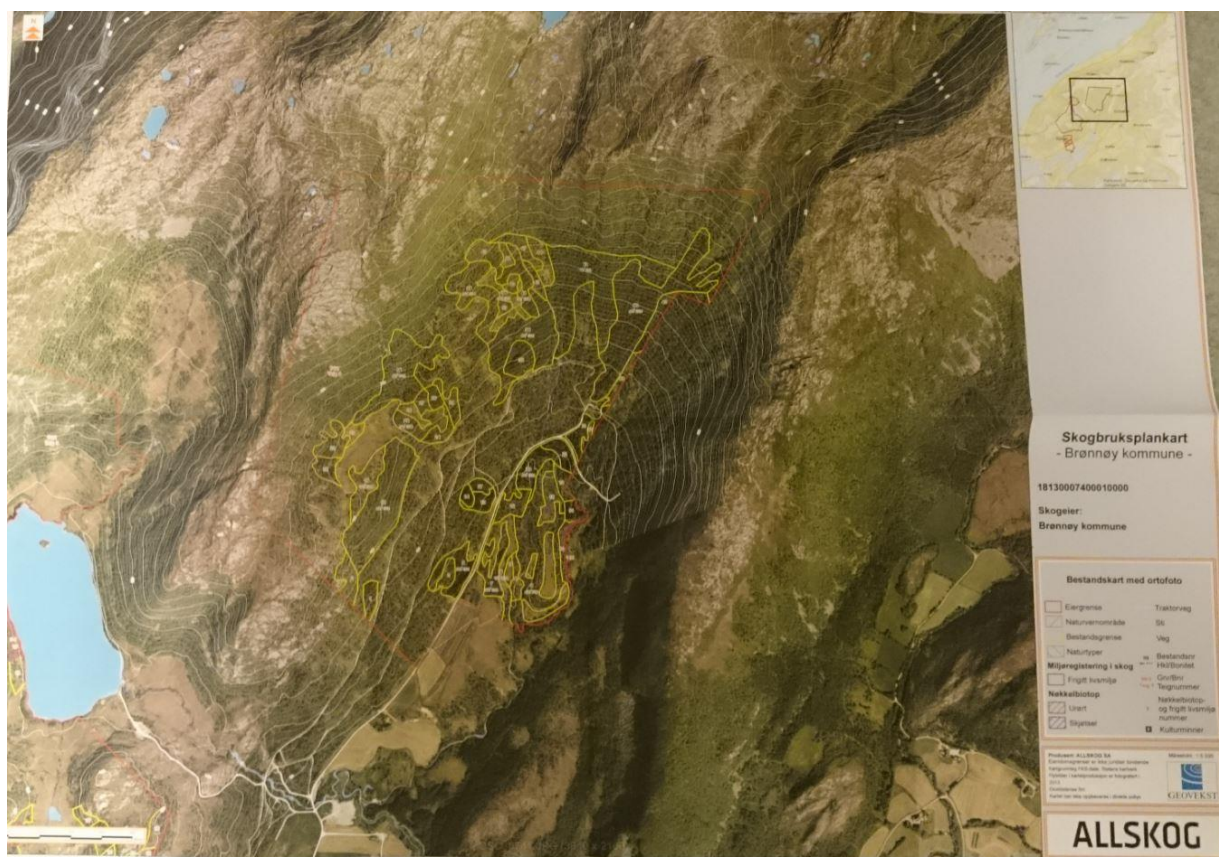
2.2 Skogbruksplaner

Tilgjengelige datafangstkilder i det daglige arbeid har vært den gamle skogtaksten, flyfoto, AR5 fila i GISLINE og gårdskart på nett, samt kartportal i SKAS og ØKS. Nå har vi også fått ferske skogbruksplaner.

Skogbruksplaner: Den gamle skogtaksten er en total bestandstakst fra 1988 og 89 i Brønnøy og 1990 i Sømna og foreligger kun i papirformat. Et 3 årig prosjekt med nye skogbruksplaner for Brønnøy, Sømna og Bindal blir ferdig ved årsskiftet 2018-2019. Det er en kombinert 3D flyfoto og lasertakst med MIS registrering. Prosjektet var så heldig å få tilgang til ferske laserdata fra fylkeskartkontoret, da de jobber med nye høydekoter med 1 meters ekvidistanse.

Oppdraget var ute på anbud og det er Allskog som har produsert skogbruksplanene. Selv om det ble gitt 50% tilskudd ble det relativt kostbart for skogeierne. Dermed var det ikke alle som bestilte. 106 eiendommer i Brønnøy og 45 i Sømna har fått ny plan med MIS og beholder dermed muligheten til å levere skogsvirke etter år 2020, da kravet om miljøsertifisering slår inn.

Velfjord og Sømna skogeierlag i samarbeid med kommunens skogadministrasjon vil kjøre kurskvelder slik at skogbruksplanene blir et aktivt verktøy i forvaltningen av eiendommene.

Prosjekt skogbruksplaner Sør-Helgeland omfatter Brønnøy, Sømna og Bindal
Blir ferdigstilt årsskiftet 2018-2019

3 Veibygging

Satsing på skogs og bygdeveger: De senere årene har kommunens skogbruksansvarlig jobbet aktivt som pådriver for opprusting av offentlige basveger som skogbruksnæringen har glede av. Det er uheldig at kommune og fylke ikke makter å vedlikeholde og ruste opp sine veger til dagens standard. Langfjordvegen er opprustet. Dønneslivegen og Tjønnes-Govassli er privatisert og opprustet. De 2 kommunale veiene som må opprustes er Vassbygda og Navanveien. På Dyrneshalvøya er det 2 kommunale veger som bør opprustes.

I forbindelse med vannkraftutbygging i Tosbotn er skogsvegnettet opprustet på flere gamle bil og traktorveger. I Tosdalen er det bygd ny bilveg helt til innerenden av Tosdalsvatnet.

Av private skogsbilveger som er opprustet de senere år kan nevnes Dammanvegen. Laskarvegen og Storlivegen var traktorveger og er nå opprustet til skogsbilveg klasse 3 og 4. I Sømna er et storprosjekt med skogsbilveg helt inn til botnet av Teisdalen ferdigbygd.

Veiplaner framover

Sømna: På Sømneseiendommen er det planer om opprusting av den gamle skogsbilvegen og ombygging av traktorveg til skogsbilveg

Brønnøy: Planlegging er i gang på opprusting av gammel bilveg i Svarthopen til skogsbilveg klasse 3. Det planlegges også en ny skogsbilveg i Hallaraunmarka. En betydelig del av traktorvegene som er bygd de siste 40 år har behov for opprusting til dagens klasse 7. I all hovedsak er det behov for styrking av bæreevne og å dimensjonere stikkrennene til framtidens klima og nedbørsregime.

Strategi for å ruste opp skogsbilvegnettet og videreutvikle traktorvegnettet:

- Minimumsfaktoren er finansiering.
- Registrere behov for supplerende traktorvegnett, opprustingsbehov traktor og skogsbilveger
- Bistå skogeiere i søknadsprosessene om midler til skogsveger

Ferdiggodkjenning skogsbilveg til Storlia

4 Taubane og lang transport

Det er endel hogstmoden skog som står i bratt terreng. Det fins ikke spesialisert driftsapparat for bratt terreng drifter i regionen. Enkelte år forekommer det søknader fra gårdskogeiere som har utført bratt terrengdrift med eget utstyr. Areal, lilengde og stigning blir målt i felt sammen med skogeier, innmålt hogstkvantum sjekkes og søknad blir behandlet. Det forekommer også unntaksvis søknad om tilskudd til lang transport.

5 Sluttavvirkning

I perioden 1986-2016 var årlig hogstkvantum i Brønnøy og Sømna i gjennomsnitt 5 000 m³ . Fra 2014 t.o.m. 2017 er den på 15 000 m³ årlig. Skogreisinga begynner å gi reslutater. En betydelig andel av hogstkvantum nå er Sitka.

6 Tynning

Næringen må tenke langsiktig og kvalitet har alltid vært best betalt slik at tynning er fortsatt et prioritert tiltak i skogbruket. Med våre korte vintre på kysten og bæresvak mark, er motormanuell tynning med landbrukstraktor på vinterhalvåret beste metoden for å unngå rot og bark skade med påfølgende råte. Etter «Hildestormen» 16 og 17 November 2013 har tynning vært nedprioritert. Skogeierne har lagt ned en stor innsats i opprensning i vindfallområder. Der det har vært fornuftig å utføre sein avstandsregulering eller tynning i hele bestandet samtidig, har enkelte skogeiere gjort det.

Strategi for å opprettholde og øke tynningsaktiviteten:

- Gode virkespriser/gode tilskuddsordninger som kompenserer for ekstra arbeid med små dimensjoner .
- Opprettholde et lokalt skogbruksmiljø med flinke skogeiere og entreprenører som kan utføre jobben.
- Videreutvikle skogvegnettet og bygge flere gode lunneplasser.
- Utvikle et lokalt skogsflismarked

7 Skogkultur

Strategier for å få utført ungskogpleie.

- Beholde lokal arbeidskraft gjennom konkurransedyktige tilskuddssatser pr. daa.
- Aktivt feltarbeide og bruk av nye skogbruksplaner for å avdekke skogkulturbehov.

Strategier for å få utført nødvendig skogplanting:

- Få skogeierne til å sette av nok skogfondsmidler.
- Sikre kommunale bidrag i kyststrøk med behov for arronderingsplanting.
- Beholde lokal arbeidskraft gjennom konkurransedyktige akkordpriser på planting.

8 Kommunens strategi for å følge opp foryngelsesplikten

Gå gjennom listene for omsatt virke de 2-3 siste årene og sjekke at hogstflatene er tilplantet eller tilfredsstillende foryngt. Kommunen administrerer fortsatt det meste av skogplantinga. Dersom skogeier ikke selv tar initiativ til replanting, kontaktes de av kommunen for å avtale hvem som gjør hva.

Årsaker til utilfredsstillende foryngelse er i all hovedsak kalamiteter av ulike slag eller omdisponering/omprioritering av skogarealet. P.g.a.mye bruksutbygging i jordbruket de siste 5 år har det vært avvirket en god del Sitka i ytre Brønnøy og Sømna der arealet har blitt omdisponert til utmarksbeite.

De senere år har det blitt utviklet kontrollsystem ØKS og SKAS som også brukes aktivt med resultatkontroll av utvalgte plantefelt etablert foregående år, samt kjøring av lister med eiendommer som 3 år etter hogst ikke har blitt tilplantet.

9 Kommunens oppfølging av forskrift om tilskudd til nærings og miljøtiltak i skogbruket

Tildeling NMSK midler fra Fylkesmannen og årlig kommunalt skogkulturtilskudd foreligger på vårparten. Da tas planene for årets aktivitet fram. Ved behov for endrede tilskuddsatser fattes et delegert vedtak som sendes til Fylkesmannen seksjon skog. Når fordelingsnøkkel foreligger er det første mann til mølla prinsippet som gjelder. Dette for å stimulere til egeninnsats både i planlegging og utførelse. Dersom kommunens tildelte midler er oppbrukt utpå høsten får skogeier beskjed om dette og han/hun blir satt på venteliste og får utbetalt tilskudd så snart ny tildeling foreligger.

Før tilskudd til ungskogpleie og tynning utbetales tar kommunen ei befaring med eller uten den som har utført arbeidet, måler inn areal med GPS og kontrollerer at resultatet er tilfredsstillende. Tilskuddet er arealbasert og effektivt å håndtere. Tiltak digitaliseres på kart i GISline og stadig oftere i SKAS eller ØKS, underskrift fra skogeier innhentes og tilskudd anvises. Enkeltvedtak fattes (Kvittering behandlet refusjonskrav) Unntaksvis sender skogeier inn kart og signerer søknadsskjema uten befaring i felt. Ved senere anledning når kommunen er i rimelig nærhet, foretas en kontroll av tidligere anvist ikke befart tiltak. Dette for å spare kjøreutgifter og tid.

Prioriteringer

I samsvar med fylkesmannens RSK for Nordland prioriterer kommunen primærskogbruket og aktiv bruk og vedlikehold av skogressursene. Finansieringskilder er skogfond, NMSK midler og kommunalt tilskudd.

Prioritert rekkefølge

1 Supplering og arronderingsplanting

100% av kostnader ekskl. m.v.a. dekkes av NMSK eller kommunale tilskudd. Kommunale midler er for tiden svært usikre.

Suppleringsplanting i plantefelt på god bonitet har høy prioritet, da denne marka har høyest produksjon. Snutebille, høgstauder og gress er et stort problem for å berge tilfredsstillende tetthet i plantefeltene.

De fleste skogeiere har for lite skogfond inntående etter første gangs planting er utført. Noen skogeiere trenger også skogfond til veibygging.

2 Skogplanting

Akkordsatser pr. plante fastsettes årlig med indeksregulering.

Skogstrøk (der det hogges gammel barskog)

50% av kostnadene dekkes med eget skogfond.

50% dekkes med NMSK midler.

Begrunnelse: Det meste av gammelskog som nå hogges er gran med lav bestokning i krevende terreng. Beste gammelskogen nært veg er allerede hogd. Lave virkespriser og høye driftsutgifter fører også til mindre inngang i skogfond enn ønskelig. Skal driftsapparatet få tilgang på virke, må skogeier få litt igjen i driftsnetto. Mye av kulturskogen er i hogstklasse 2, 3 og noe 4. Inntil videre delfinansierer vi skogplantinga med NMSK for å holde driftsapparat, planteskole, lokale skogsarbeidere og skogeier i gang.

3 Ungskogpleie

P.g.a. for lite skogfondsmidler inne på de fleste skogfondskonti etter planting vegbygging og ny kostbar skogbruksplan, dekkes 100% av kostnader til ungskogpleie (pris pr daa.) med NMSK midler. En betydelig del av skogarealet som det utføres ungskogpleie på er skogreisingsfelt der skogeier ikke har skogfondsmidler eller svært begrenset med midler. Primærmålet er å redusere etterslepet for å øke kvaliteten i framtidsskogen og sysselsette flest mulig innenbygdsboende skogeiere og skogsarbeidere. Når vårplantinga er ferdig og overslag over brukte tilskuddsmidler er utarbeidet, fokuseres det på å få igang ungskogpleien.

4 Skogsveger og bratt terreng

Her følger vi fylkesmannens prioriteringsrekkefølge.

5 Skogfond

Det er god omsetning på skogfondet. Eiendommer med størst inntående beløp er helt eller delvis berørt av kalkbruddet på Akselberg, og noen få eiendommer har avvirket gamle skogkulturfelt med god kvalitet og bestokning. I tillegg har endel skogeiere hogd sitkabestand og omdisponert arealet til beite. Inntående samlet beløp for eiendommene i kommunen øker sakte for hvert år, men mindre enn kostnadsøkningen. Særlig har kostnader ved vegbygging akselerert de siste 10 år.

6 Landingsplasser for tømmer/havneplan

Relativt store kvanta skog vokser på steder i kommunen hvor det vil være behov for sjøtransport av maskiner og utstyr for å utføre hogst. I tillegg vil det være behov for kaier og havner der det lar seg gjøre å laste opp tømmeret på bil for videre transport. I 2018 søkte Brønnøy havn om sentrale tilskudd til opprusting av tømmerkai. Mye arbeid ble lagt ned i søknaden uten at tilskudd ble innvilget. Vi håper på en mulighet for å søke i 2019.

7 Bioenergi, flisfyring og fjernvarme

Det er en lokal ambisjon å øke andelen av fornybar energi gjennom en satsing på bioenergi fra skogen, flisfyring o.a.

8 Bedre lokal virkesforedling

Med tanke på lønnsomhet for grunneierne og sysselsettingen i skognæringen vil det være lønnsomt å satse på ei videreforedling av lokalt skogsvirke. Det er ca 20 gårdssager i kommunen.

9 Tynning

Har for tiden lav prioritet.

Brønnøysund 4 desember 2018

Jan Jenssen

Skogbruksansvarlig Brønnøy og Sømna

Side